

A palagáz-kitermelés rövid távú és bizonytalan előnyökért cserébe magas víz-, egészségügyi, mezőgazdasági és természetvédelmi kockázatokat terhel a helyi közösségekre és az ország egészére.

Mi a palagáz?

- **Nem-hagyományos földgáz** előfordulások összefoglaló neve (ide tartozik: tömött gáz vagy homokgáz, palagáz, szénhez kötött metán, márgagáz vagy medence-középi gáz stb.)
- 90-95% metántartalmú, amely szívárgásra hajlamos, a szén-dioxidnál 80-szor erősebb üvegházhatású gáz.
- Magyarországon jellemzően **2,5-6,5 km mélyen**, az alapkőzet pórusaiba zárva található, akár 200-300 °C-on és extra magas nyomáson.
- Kitermelése is „extrém”: **mélyfúrással és hidraulikus rétegrepesztéssel** történik, nagy mennyiségű víz és vegyjanyag “koktél” felhasználásával.

Kétséges gazdasági előnyök nem ellensúlyozzák a kockázatokat

- 2024-ben az Alföldön kitermelt palagázmennyiség az éves hazai gázfogyasztás 1%-át sem fedezte.
- A kitermelés drága és kockázatos.
- A gázkutak hozama gyorsan csökken, ezért a termelés fenntartása folyamatos beruházásokat – új kutak fúrása, új utak és vezetékek – igényel, mindezek hatásai a helyi lakosságot, lakókörnyezetet terhelik, és veszélyeztetik az érintett védett természeti értékeinket.
- A palagáz energia-megtérülési aránya (EROI v. EROEI) még a hagyományos földgázénál is sokkal rosszabb. A hazai palagáznak eddig sem volt érdemi hatása sem az ellátásbiztonságra, sem a lakossági gázárakra.
- A palagáz magas metántartalma (90-95%) és az infrastruktúra életciklusa alatti ÜHG-kibocsátások miatt szembe megy a klíma- és energiaátmeneti célokkal.
- A kockázatok vitathatatlanok a technológiafejlődés ellenére is. A rétegrepesztéses kitermelés drasztikus beavatkozás komplex geológiai rendszerekbe, amelyek viselkedését teljes biztonsággal nem lehetséges előre jelezni. A palagáz-kitermelésnek összetett környezeti és ökológiai kockázatai vannak, amelyek kihatnak az élelmezésbiztonságra is.

Vízkészletek és termőföldek célkeresztben: újabb teher az aszályos tájnak

- **Nagy vízigénnyel** jár a gázkutak fúrása és rétegrepesztései, **terhelve az Alföld és az ország sérülékeny vízkészleteit, a helyi gazdálkodást.**
- Egy kút élettartama alatt több millió liter (több ezer m³) édesvizet használnak – helyszínenként akár 50–100 gázkutat terveznek.
- **Felszíni és felszín alatti vizek és talajszennyezés kockázata is fennáll** a repesztőfolyadék veszélyes (mérgező) vegyjanyagtartalma és a kőzetből kioldódó nehézfémek, radioaktív anyagok miatt, szívárgás vagy hibás/hanyag kezelés esetén.

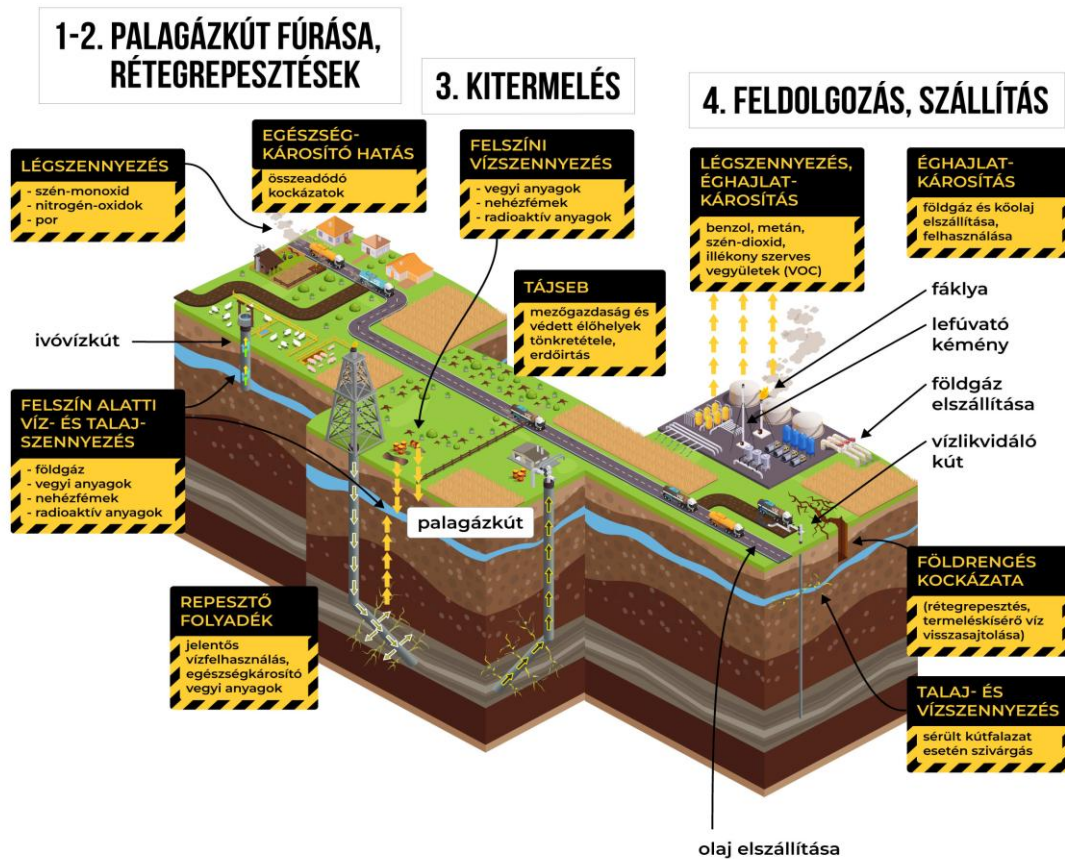
Élelmezésbiztonsági kockázat és védett területek veszélyben

- A kiterjedt palagáz-infrastruktúra **mezőgazdasági területeket tesz élelmiszer-termelésre alkalmatlanná.**
- A palagáz-kitermelés a földhasználat mellett a vízkészletért is versenyez az agráriummal és a helyi gazdák megélhetésével.
- Az élőhelyek feldarabolódásával csökken vagy **megszűnik az élőhelye vagy mozgástere az élelmezésünket meghatározó fajoknak** (pl. beporzóknak).
- A 2026 elején meghirdetett palagáz-koncessziók védett természeti területeket is érintenek, köztük Natura 2000 területeket, a félsivatagos Homokhátságot, a Hortobágyot, zalai erdőket is.

A palagáz egészségügyi kockázat: tét a lakosság életminősége, megélhetése

- **Légszennyezés:** A kitermelés és feldolgozás során benzol, metán, illékony szerves vegyületek, nitrogén-oxidok, szén-monoxid és por kerülnek a levegőbe. **A rákkeltő benzol jelenlétét és a metánszívárgást hazai mérések is igazolták.**
- Az infrastruktúra kiépítése, működtetése és a kitermelt olaj elszállítása évekig **megnövekedett teherforgalommal, zaj- és porszennyezéssel** jár, tönkretéve a helyi úthálózatot is (ld. Sarkadkeresztúr, Békés megye).
- A helyszínenként akár 50–100 gázkút maradandó **tájsebet** okoz. A repesztőfolyadék és a termelést kísérő víz földbe sajtolása **földrengés-kockázattal** jár.

A PALAGÁZ-KITERMELÉS FŐBB HATÁSAI, KOCKÁZATAI

Európai körkép

- Jelenleg Magyarországon zajlik egyedül számottevő palagáz-kitermelés (tömött gáz, Sarkad).
- Számos európai országban vezettek be palagáz-korlátozásokat a **vízkészletek, a mezőgazdaság, az egészség és a környezet védelme és a földrengések megelőzése érdekében**.
- Nem csak Nyugat-Európában (pl. Franciaország, Írország, Spanyolország, Németország, UK) korlátozták a technológiát:
- **Bulgáriában** (2014) a vízkinccs és a mezőgazdaság védelme érdekében, **Szlovéniában** (2022) és **Horvátországban** (2023) is környezeti, társadalmi okokból vezettek be tilalmat. **Lengyelországban** és **Romániában** is felfüggesztették a palagáz-feltárásokat.

Miért szükséges a korlátozás (moratórium)?

- **A palagáz-kitermelésnek több a kockázata, mint a várható haszna:** a palagáz-projektek súlyos környezeti és egészségügyi kockázatokot hordoznak, és gazdaságilag is kétségesek, kockázatosak.
- A döntéshozatalnak az **elővigyázatosság** elvére kell épülnie.
- **Nem elég hatósági szinten kezelni a palagázkérdést, hanem stratégiai (minisztériumi) szabályozásra is szükség van.**
- A moratórium egyszerre **védi az ország vízkészleteit, a mezőgazdaságot, a lakosság egészségét és Magyarország hosszú távú érdekeit.**

Moratórium-kezdeményezés: milyen lépések szükségesek?

- **Országos moratórium bevezetése** a palagáz (nem-hagyományos szénhidrogének) kutatására, feltárására és kitermelésére Magyarország teljes területén. Ezzel összhangban:
- A palagáz-kitermelés **felfüggesztése**, és a **Kormány ne kössön további koncessziós szerződéseket a nem-hagyományos szénhidrogének** kutatására, feltárására és kitermelésére.
- Készüljön **független, átfogó vizsgálat a hazai palagáz-kitermelés teljes környezeti, társadalmi és gazdasági kockázatairól**, és az eredményekről legyen **nyilvános konzultáció, szakmai egyeztetés**.
- Magyarország az energiatakarékosságra, az energiahatékonyságra és a megújuló energia alapú, helyben hasznosítható megoldásokra építsen.

A STOP PALAGÁZ! kezdeményezéshez eddig 50 civil szervezet csatlakozott.

A palagáz-kitermelésnek több a kockázata, mint a haszna.

További információ: mtvsz.hu/stop-palagaz | mtvsz.hu/palagaz